

РЕЦЕНЗИЯ

От проф. д.н. Мария Нейкова Кънева,

на дисертационния труд на Дорота Струс

на тема: „Оценка на ефективността на системата на екологичното право в Полша след приемането в Европейския съюз” ,

за присъждане на научната степен „Доктор на науките”,

в професионално направление 3.6. "Право".

по докторантска програма „Международно право и международни отношения ”

Рецензията е изготвена на основание решение на Научно жури, определено със Заповед N989 /16.12 2021г. на Ректора на ВСУ.

Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем

Дисертационният труд на кандидата е посветен на съществен научен проблем свързан с изграждане на нормативната база, която създава нови знания за ефективността на системата на екологичното право в Полша.

В тази връзка изследването и анализирането на проблемите е важно и актуално, а необходимостта от научен анализ на международната екологичноправа материя и препоръки за усъвършенстване на теорията и практиката в сферата на международното право става все по-голяма.

Значимостта на изследването по темата се определя от актуалността на предмета му, научната му новост и значението на формулираните изводи и предложения de lege ferenda.

Степен на проникване в проблема и оценка за състоянието на решаването му към настоящия момент

Докторантът е навлязъл в научния проблем до степен, позволяваща му да проведе необходимите научни изследвания и на тази основа да получи редица значими и полезни научни и практически резултати.

Относно избраната методика на изследванията

Възприетият структурен план и подобрите методи и методология за провеждане на научното изследване са избрани удачно, съответстват на тематично изведения проблем и осигуряват постигането на поставената цел. Използваните литературни източници и натрупаният личен опит са позволили на докторанта да усвои необходимите специфични знания по темата, да проведе задълбочено изследване на предмета и обекта на дисертационния труд и да докаже работната хипотеза, с което постига поставената цел на дисертационния труд.

Кратка аналитическа характеристика на естеството и достоверността на материала, върху който се градят приносите на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд, върху който се градят научните и приложни приноси на докторанта, е под формата на цялостно завършено, самостоятелно научно изследване по темата, което му е позволило да направи полезни приноси, изводи и препоръки, както и да изведе и да предложи съществени промени в нормативната уредба на Полша с цел повишаване на ефективността на функционирането и организацията на съответните институции. Докторантът правилно е отчетел спецификата на обекта и на предмета на изследване в контекста на научния проблем и удачно е подбрал и приложил подходяща методология за провеждане на изследването по темата.

Дисертационният труд на докторанта Дорота Струс е разработен съгласно изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Структурата на съдържанието е изградена в логическа последователност от въведение, четири глави, изводи и заключение, приноси на дисертационното изследване. Дисертационният труд е в обем от 254 страници. Библиографията се състои от 220 източника, в т.ч. 42

нормативни актове, 35 нормативни актове на ЕС, 13 решения от съдебната практика, 26 акта от международното право.

Възприетият структурен план и методологията на изследването са удачно избрани и подходящи за специфичната цел – обекта и предмета на дисертационния труд в контекста на изследвания научен проблем. За постигане целите и задачите на изследването докторантът успешно прилага подходящи за целта методи като правен анализ, формално-догматичен метод, използван сравнителноправен, статистическия метод за анализ на състоянието на качеството на основните сектори на околната среда и др. Изследването свидетелства за познаване на правните актове на Европейския съюз, международните договори и споразумения от областта на екологичното право, както и способността на автора задълбочено, критично да анализира и обобщава доктриналните и нормативни постановки.

Докторантът си поставя за цел да анализира въздействието на интеграционните процеси върху формирането на правната система за опазване на околната среда след присъединяването към Европейския съюз в контекста на процеса на въвеждане и прилагане на екологичното законодателство на ЕС и формулиране на основните принципи, на които се основава правната система в областта на околната среда.

Структурата и съдържанието на главите в дисертационния труд са целесъобразно разработени, позволяват решаване на поставените задачи в логическа последователност.

В първата глава се представя системата от правни норми за опазване на околната среда в Полша. Извършен е задълбочен анализ, показващ формирането на възгледи и концепции на представители на доктрината на екологичното право във връзка с общите предпоставки и структурата на системата на екологичното право. Специално внимание е отделено на ключови понятия като „околна среда” и „опазване на околната среда”, като са идентифицирани и съществуващите заплахи за околната среда.

Особено място е отделено на правния модел на опазване на околната среда, с особен акцент върху разпоредбите на Конституцията и Закона за опазване на околната среда.

Във втората глава са анализирани органите за опазване на околната среда. Обърнато е специално внимание на основни въпроси от административноправен характер във връзка с изпълнението на правомощията на държавните органи по отношение на опазването на околната среда. Представен е задълбочен обзор относно нормативните промени и проблемите свързани с упражняването на компетентността от отделните административни органи.

Обърнато е внимание и на развитието и укрепването на международното сътрудничество в екологичното правосъдие, като отговор на усилията на държавите насочени към опазване на околната среда. В тази връзка са разгледани редица Конвенции, договори и допълнителни протоколи по въпроси от екологичното право.

Третата глава е посветена на правните, социални и икономически инструменти за опазване на околната среда. Важно място е отделено на реформата в законодателството, както и обективните предпоставки в глобалния свят, налагат преосмисляне на философията на правото както в общотеоретичен, така и в отрасловоправен аспект. В дисертационния труд последователно се разискват и подлагат на критичен анализ системата за оценка на въздействието върху околната среда, формите на общественото участие в опазването на околната среда, превантивните и репресивни функции на икономическите инструменти.

В четвърта глава се представя състоянието на екологичното законодателство в Полша след присъединяването в Европейския съюз. Изяснени са процедурните правила за транспониране на европейското законодателство. Извършен е задълбочен анализ на отделни решения на Съда на Европейския съюз в контекста на нарушения на законодателството на ЕС в областта на околната среда. Специално място е отделено на решенията на Конституционния съд и административните съдилища в Полша. Идентифицирани са основните

проблеми, свързани с правилното прилагане на законодателството в областта на околната среда от държавните органи.

Връзката между въведението, главите и заключението е логическа и позволява да се придобие цялостна представа за научното изследване, което показва оригиналността и достоверността на представения научен труд като лично дело на докторанта.

Основни научни и научно-приложни приноси в дисертационния труд

Научните и приложните приноси в дисертационния труд отразяват постиженията на докторанта и са важен атестат за неговите научни интереси. Приемам и подкрепям авторските научни и приложни приноси на докторанта.

1. Научен принос се съдържа в оценката на качеството на ключовите екологични сектори в Полша на фона на прилагането на екологичните политики на ЕС от други държави-членки и посочените добри практики.

2. Приносен момент се съдържа в изведените нови функционални правомощия на органите на изпълнителна власт, съответстващи по-добре на съвременните потребности на държавата и обществото, които да доведат до по-висока ефективност на тяхната работа.

3. Приносен характер се съдържа в предложението за усъвършенстван концептуално-пораждащ модел на институциите в Полша.

4. Приносен момент се съдържа в предложените от автора промени относно прекомерното и неоправдано използване на принципа на децентрализация свързан с делегирането на все повече правомощия на местните органи.

6. Създадени са предпоставки за промяна на съществуващата система за дейността на прокуратурата в интерес на по-висока степен на обективност, достоверност и ефективност.

Направените приноси водят до структуриране и обогатяване на съществуващите знания по екологично право и имат не само теоретично, но и научно-приложно значение за изграждане и правилно възприемане на съвременната система и нейните перспективи в Полша.

Оценка на авторското участие в получаването на приносите

Заявеното авторство от докторанта за извършеното изследване в дисертационния труд, представените по темата публикации, научните и приложни приноси са обосновани, важни и актуални. Специфичният авторски стил и личният принос на докторанта за получените резултати в дисертационния труд са основание да се направи извод, че изброените по-горе научни приноси са изцяло негово лично дело.

Преценка на публикациите по дисертационния труд

Публикациите по темата позволяват да се получи по-пълна представа за дисертационния труд, осигуряват необходимата публичност на научните и приложни приноси, както и на авторските постижения.

Използване на получените в дисертационния труд резултати и препоръки за бъдещото им внедряване

Приложимостта и ползата от получените в дисертационния труд резултати е видна. Те могат да са полезни и да представляват интерес за работещите в съдебната власт, студенти, дипломанти, докторанти, изследователи и други интересуващи се от разгледаните проблеми.

Относно автореферата към дисертационния труд

Авторефератът на дисертационния труд е разработен в съответствие с изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. В него са изложени основните идеи и синтезираните изводи по дисертацията и вярно отразява постигнатите от докторанта резултати.

Критични бележки

В процеса на рецензирането на представения дисертационен труд бяха забелязани редица неточности. Докторантът би могъл да разгледа по-задълбочено нормативната уредба и в други страни членки на ЕС.

Поради това, че отправените бележки имат препоръчителен, редакционен и стилос характер, бяха приети от докторанта и не оказват влияние върху положителната ми оценка за неговите постижения, те не се представят тук.

Заклучение

Представеният дисертационен труд е актуално и самостоятелно завършено научно изследване, в което са постигнати резултати представляващи научен и практически интерес. Цялостната оценка на научния труд позволява да се направи извод, че той притежава необходимите качества и отговаря на изискванията на завършена дисертация за присъждане на научната степен доктор на науките.

Така изброените качества на представения дисертационен труд, ведно неговите научни и приложни приноси, са основание да го оценя положително и да предложа на уважаемите членове на Научното жури да гласуват за присъждане на научната степен „доктор на науките” на Дорота Струс.

Бургас, февруари 2022 г.

РЕЦЕНЗЕНТ:

Проф. д.н. Мария Нейкова